

Το Προφίλ του Καθηγητή Πληροφορικής: Μία Μελέτη Περίπτωσης

Τάσος Λαδιάς¹, Ιωάννα Μπέλλου², Κώστας Χ. Γεωργόπουλος³

¹Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ19 Β' Αθήνας & Αν. Αττικής, ladiastas@gmail.com

²Σχολική Σύμβουλος. ΠΕ19 Ν. Ιωαννίνων & Άρτας, ibellou@sch.gr

³Έργ. Εφαρμ. Εικονικής Πραγμ. στην Εκπαίδευση, Παν. Ιωαννίνων, kgeorgop@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εργασία διερευνά ορισμένους από τους παράγοντες που σχετίζονται με το προφίλ των εκπαιδευτικών πληροφορικής. Τα αποτελέσματα της δείχνουν ότι μεγάλο ποσοστό των εκπαιδευτικών έχει μεταπτυχιακές σπουδές και έλλειμμα σε θέματα παιδαγωγικής κατάρτισης. Αν και ο κλάδος χαρακτηρίζεται από ανομοιογένεια, μπορεί αυτή στις παρούσες ρευστές συνθήκες να είναι το πλεονέκτημα του κλάδου που θα του παρέχει ευελιξία προσαρμογής και αντιμετώπισης των δυσκολιών της νέας εποχής. Σε συνδυασμό με το μικρό μέσο όρο ηλικίας, την εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και την έντονη επιθυμία για παρακολούθηση των εξελίξεων στον τομέα τους, μπορούν οι εκπαιδευτικοί πληροφορικής να αποτελέσουν το φορέα της αλλαγής στο σύγχρονο ψηφιακό σχολείο.

Λέξεις κλειδιά: εκπαιδευτικοί πληροφορικής, επιμόρφωση.

Abstract

This work investigates some of the factors related with the profile of ICT teachers. Results show that the majority of the teachers hold a postgraduate degree and present a lack of pedagogical knowledge. Although the population of ICT teachers is not homogeneous, this can be an advantage giving a flexible way of overcoming the contemporary educational difficulties. In combination with the low age average, the ICT skills and the will for further training, ICT teachers can be the carrier for the changes coming with the new digital school.

Key words: *ICT teachers, further training.*

1. Εισαγωγή

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 ξεκίνησε η εισαγωγή της Πληροφορικής ως γνωστικό αντικείμενο στην ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση με τη δημιουργία ειδικοτήτων Πληροφορικής στα Τεχνικά – Επαγγελματικά Λύκεια (ΤΕΛ) (Κόμης, 2004), τα περισσότερα από τα οποία ήταν εξοπλισμένα με συστήματα Unix. Τη διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων (κατά κανόνα γλώσσες προγραμματισμού BASIC, Pascal, COBOL) κλήθηκαν να διδάξουν φυσικομαθηματικοί και μηχανικοί που ήδη υπηρετούσαν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι είχαν προηγούμενη

εμπειρία στην Πληροφορική, όπως μεταπτυχιακούς τίτλους στην Επιχειρησιακή Έρευνα και την Πληροφορική, τον Ηλεκτρονικό Αυτοματισμό, σεμινάρια ή αντίστοιχη προϋπηρεσία στο στρατό. Το ακαδημαϊκό έτος 1986 – 87 προσελήφθησαν για διδασκαλία στην Αθήνα επτά (7) αναπληρωτές φυσικομαθηματικοί από 11 αιτούντες. Την επόμενη σχολική χρονιά από τους περίπου 25 αιτούντες προσελήφθησαν 15, μεταξύ των οποίων και δύο απόφοιτες του Τμήματος Μηχανικών Η/Υ και Πληροφορικής του Πολυτεχνείου Πατρών. Η μια από αυτές παραιτήθηκε σύντομα για να αναλάβει διευθυντική θέση σε υπηρεσία του δημοσίου. Τα επόμενα χρόνια και μέχρι το 1993, οι αιτήσεις και οι προσλήψεις αναπληρωτών εκπαιδευτικών αυξάνουν, για να καταλήξουν στις 250 περίπου αιτήσεις. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ίδιοι υποψήφιοι για αναπληρωτές κάνουν αιτήσεις και στις υπόλοιπες διευθύνσεις της Αττικής όπου κατατάσσονται με διαφορετική σειρά, αφού σε κάθε Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης εφαρμόζονται διαφορετικά κριτήρια. Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 ιδρύεται σύλλογος αναπληρωτών καθηγητών Πληροφορικής, που προσπαθεί να εκφράσει τα αιτήματα τους με κύριο τη δημιουργία επετηρίδας καθηγητών Πληροφορικής. Το 1993 δημιουργείται η επετηρίδα των κλάδων Πληροφορικής ΠΕ19 και ΠΕ20, στην οποία μπορούν να συμπεριληφθούν μετά από αίτησή τους, όσοι έχουν πτυχίο ή μεταπτυχιακό τίτλο στην Πληροφορική. Έξι μήνες αργότερα λόγω των πολλών κενών σε σχολεία συγκαταλέγονται και όσοι είχαν διδακτική προϋπηρεσία 16 μηνών και επιμορφωτικά σεμινάρια στην Πληροφορική. Κατά την ίδια περίπου περίοδο, το 1992, η εισαγωγή μαθήματος Πληροφορικής επεκτάθηκε και στα Γυμνάσια (Κόμης, 2004). Είναι αξιοσημείωτο ότι πολύ μικρό ποσοστό πτυχιούχων με βασικό πτυχίο Πληροφορικής επεδίωξαν ή διορίστηκαν αφενός ως αναπληρωτές γιατί ήδη εργαζόταν με καλές συνθήκες στον ιδιωτικό τομέα και αφετέρου ως μόνιμοι γιατί ως προϋπόθεση για εγγραφή τους στην επετηρίδα ήταν το πτυχίο παιδαγωγικής επάρκειας της ΠΑΤΕΣ (μετέπειτα ΑΣΠΑΙΤΕ). Το 1996 μετά από ζυμώσεις στο χώρο των καθηγητών Πληροφορικής ιδρύεται η ΠΕΚΑΠ. Την ίδια περίοδο λόγω οικονομικής κρίσης οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα πληροφορικοί έχουν αρχίσει να στρέφονται προς το δημόσιο τομέα. Αίτιο κατά τη γνώμη μας αυτής της στροφής είναι η δημιουργία της Ένωσης Πληροφορικών Ελλάδας (ΕΠΕ). Μετά από πιέσεις προς το ΥΠΕΠΘ αίρεται η προϋπόθεση παιδαγωγικής επάρκειας και αρχίζουν οι μαζικοί διορισμοί καθηγητών με βασικό πτυχίο Πληροφορικής. Στην πορεία, παρά τις διαφορετικές απόψεις μιας μειοψηφίας του κλάδου (όπως να μεταταχθούν στους κλάδους του βασικού τους πτυχίου όσοι δεν έχουν βασικό πτυχίο Πληροφορικής), βρίσκεται σε εξέλιξη μια διαδικασία ομογενοποίησης του κλάδου αν και ακόμα υπάρχουν κάτολοιπα, που οφείλονται στον τρόπο δημιουργίας του. Σχεδόν παράλληλα, από το 1998, εισήχθησαν μαθήματα Πληροφορικής στο Γενικό Λύκειο και αργότερα στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (Κόμης, 2004) μέσω του ολοήμερου σχολείου.

Από το 1997 έχει δημιουργηθεί το Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΠΣ) Πληροφορικής και από το 2003 το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος

Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) Πληροφορικής (ΥΠΕΠΘ, 1997, 2003). Είναι αξιοσημείωτο ότι ενώ για την υποχρεωτική εκπαίδευση τα ΕΠΠΣ και ΔΕΠΠΣ προτείνουν το ολιστικό ή ολοκληρωμένο μοντέλο ένταξης, υλοποιείται το τεχνοκεντρικό (Μικρόπουλος, 2006), το οποίο ακολουθείται σε επίπεδο Λυκείου.

Ο τρόπος ένταξης των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην ελληνική εκπαίδευση, από ιστορικής και επιστημολογικής πλευράς, έχει ως συνέπεια τη δημιουργία των κλάδων ΠΕ19 και ΠΕ20, οι οποίοι αποτελούνται από εκπαιδευτικούς ποικίλων ειδικοτήτων και ενδιαφερόντων. Παράλληλα οι επιστημονικές, τεχνολογικές εξελίξεις και οι εκπαιδευτικές αλλαγές απαιτούν άρτια καταρτισμένους εκπαιδευτικούς και σχεδιασμό κατάλληλων δράσεων επιμόρφωσης. Αυτό προϋποθέτει τον προσδιορισμό του προφίλ του καθηγητή Πληροφορικής, των χαρακτηριστικών, των αναγκών και ενδιαφερόντων του, που αποτελεί στόχο της παρούσας εργασίας.

2. Μεθοδολογία

Η παρούσα εργασία αποτελεί τμήμα ενός ευρύτερου ερευνητικού σχεδίου με τελικό στόχο τη διερεύνηση αναγκών και απαιτήσεων προτιμήσεων καθηγητών Πληροφορικής σχετικά με δράσεις επιμόρφωσης. Για το σκοπό αυτό έχει σχεδιασθεί κατάλληλο ερωτηματολόγιο (Μπέλλου, Λαδιάς, Μικρόπουλος, 2010) που περιλαμβάνει τα στάδια της διαδικασίας επαγγελματικής αναβάθμισης των εκπαιδευτικών Πληροφορικής (Μουζα, 2006). Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διαμόρφωση άποψης για το προφίλ του καθηγητή Πληροφορικής. Αυτό αποτελεί ουσιαστικά το πρώτο στάδιο του τελικού σκοπού. Επίσης, γίνεται η καταγραφή χρήσιμων στοιχείων για την ιστορία και την εξέλιξη του κλάδου ΠΕ19 / ΠΕ20. Συγκεκριμένα διερευνώνται ο τύπος σπουδών των εκπαιδευτικών, η εκπαιδευτική εμπειρία και η αρχική επιθυμία τους για επιμόρφωση.

Η διαδικασία δημιουργίας του κλάδου είναι περισσότερο εμφανής σε περιοχές με μεγαλύτερη ζήτηση όπως η Αττική και ιδιαίτερα η Β' Αθήνας και η Ανατολική Αττική, οι οποίες αποτελούν κύριες επιλογές τελικών οργανικών θέσεων για πολλούς εκπαιδευτικούς. Εκπαιδευτικοί αυτών των περιοχών αποτελούν το δείγμα της παρούσας εργασίας.

Σύμφωνα με στοιχεία των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Β' Αθήνας και της Ανατολικής Αττικής σε αυτές λειτουργούν 342 σχολεία (183 στη Β' Αθήνας και 159 στην Ανατολική Αττική) 276 δημόσια και 66 ιδιωτικά. Η κατανομή τους ανάλογα με τη βαθμίδα είναι 176 Γυμνάσια, 133 Γενικά Λύκεια και 33 μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Σε αυτά περιλαμβάνονται έξι (6) μονάδες ειδικής αγωγής, τέσσερα (4) πειραματικά, δύο (2) μουσικά, ένα (1) καλλιτεχνικό, ένα (1) δεύτερης ευκαιρίας, ένα (1) διαπολιτισμικό, ένα (1) εκκλησιαστικό και ένα (1) στο σφρονιστικό κατάστημα ανηλίκων Αυλώνα. Οι εκπαιδευτικοί Πληροφορικής που φαίνονται να υπηρετούν στις δύο Διευθύνσεις είναι περίπου 630. Αφαιρώντας όσους

απουσιάζουν λόγω αποσπάσεων και αδειών, απομένει ένας αριθμός 560 εκπαιδευτικών (510 στα δημόσια σχολεία και 50 στα ιδιωτικά) με αναλογία 45% στη Β' Αθήνας και 55% στην Ανατολική Αττική. Φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί Πληροφορικής που υπηρετούν στις δύο αυτές Διευθύνσεις προσεγγίζουν το 10% του συνόλου των καθηγητών Πληροφορικής της Ελλάδας και επομένως μπορούν να αξιοποιηθούν ως το δείγμα εμπειρικής μελέτης. Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι υπάρχουν κατά μέσο όρο περίπου δύο (2) εκπαιδευτικοί Πληροφορικής ανά δημόσιο σχολείο. Η αναλογία αυτή διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος του σχολείου δίνοντας για τα ΕΠΑΛ πέντε (5) εκπαιδευτικούς ανά σχολείο, ενώ για τα ΓΕΛ και τα Γυμνάσια 1.75 εκπαιδευτικούς ανά σχολείο. Η αναλογία για τα ιδιωτικά σχολεία (όλα γενικής παιδείας) είναι 0.74 εκπαιδευτικοί ανά ιδιωτικό σχολείο. Μια ερμηνεία για αυτή τη διαφορά μεταξύ ιδιωτικών και δημοσίων γενικών σχολείων είναι η καλύτερη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, γιατί ο ίδιος εκπαιδευτικός εργάζεται στο Γυμνάσιο και το Λύκειο της ίδιας επιχείρησης. Ίσως περισσότερο χρήσιμο θα ήταν να γνωρίζουμε την αναλογία εκπαιδευτικών Πληροφορικής ανά μαθητή.

Το φθινόπωρο του 2009 στάλθηκε ερωτηματολόγιο από το Σχολικό Σύμβουλο Πληροφορικής στα σχολεία με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο αλλά και σε όσα προσωπικά e-mails ήταν γνωστά στους εκπαιδευτικούς Πληροφορικής της Β' Αθήνας και της Ανατολικής Αττικής με σκοπό την καταγραφή δημογραφικών δεδομένων, στάσεων και απόψεων σχετικών με την επιμόρφωση για τη σχεδίαση επιμορφωτικών δράσεων. Δόθηκε χρονικό περιθώριο τριών εβδομάδων για τη συμπλήρωση, μέσα στο οποίο επιστράφηκαν τα περισσότερα ερωτηματολόγια. Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν 145 εκπαιδευτικοί Πληροφορικής, περίπου το 26% του πληθυσμού, ποσοστό που μπορεί να θεωρηθεί αντιπροσωπευτικό δείγμα.

Οι εκπαιδευτικοί του δείγματος κατανέμονται σύμφωνα με τη βαθμίδα του σχολείου ως εξής: 80 εκπαιδευτικοί (55%) σε Γυμνάσιο, 50 (35%) σε ΓΕΛ, 12 (8%) σε μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και τρεις (3) (2%) σε ολόημερα δημοτικά σχολεία. Σύμφωνα με τον τύπο του σχολείου 130 (90%) εκπαιδευτικοί υπηρετούν σε δημόσια σχολεία, στοιχείο που συμφωνεί και με την αντίστοιχη κατανομή του πληθυσμού. Όσον αφορά στον κλάδο, 121 εκπαιδευτικοί (83.4%) ανήκουν στον ΠΕ19 και οι υπόλοιποι 23 (15.9%) στον ΠΕ20.

3. Αποτελέσματα

Πριν την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εμπειρικής μελέτης με τους 145 εκπαιδευτικούς, παρατίθενται ορισμένα στοιχεία ενδεικτικά του ενδιαφέροντος των 560 εκπαιδευτικών Β' Αθήνας και Ανατολικής Αττικής σε προσκλήσεις του Σχολικού Συμβούλου Πληροφορικής.

Στο διάστημα των τελευταίων 2.5 ετών επιτεύχθηκαν απευθείας επαφές με 383 εκπαιδευτικούς, περίπου το 68% του πληθυσμού. Ορισμένα στοιχεία αυτών συνοψίζονται ως εξής:

- ένας είναι ΤΕ01, το 15% είναι ΠΕ20 και το υπόλοιπο ΠΕ19
- 47% υπηρετεί στη Β' Αθήνας και 53% στην Ανατολική Αττική
- 44% διδάσκει σε Γυμνάσιο, 29% σε ΓΕΛ (συν 8% σε ιδιωτικά), 18% σε μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και 1% σε ολοήμερα δημοτικά
- οι 169 (44%) είναι άνδρες και οι 214 (56%) γυναίκες
- 87.5% υπηρετεί σε δημόσιο και 12.5% σε ιδιωτικό σχολείο
- οι επτά (7) εργάζονται σε εσπερινά σχολεία
- 3 διδάσκουν σε πειραματικά, 7 σε μονάδες ειδικής αγωγής, 2 σε καλλιτεχνικά, 1 σε μουσικό, 1 σε σχολείο δεύτερης ευκαιρίας, 1 σε διαπολιτισμικό.

Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της εμπειρικής μελέτης ξεκινά με την κατανομή των εκπαιδευτικών Πληροφορικής ανάλογα με το βασικό τους πτυχίο (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Κατανομή των εκπαιδευτικών ανάλογα με το βασικό τους πτυχίο

Βασικό πτυχίο	Πλήθος	Ποσοστό (%)
ΑΤΕΙ Πληροφορικής	16	11.0
Μηχανικοί Η/Υ	16	11.0
Εφαρμοσμένη Πληροφορική (ΑΣΟΕΕ)	28	19.3
Επιστήμη Υπολογιστών,	31	21.4
Φυσικομαθηματικοί	50	34.5
Άλλοι μηχανικοί	1	0.7
Λοιποί	3	2.1
ΣΥΝΟΛΟ	145	100

Από τα στοιχεία του Πίνακα 1 επαληθεύεται αυτό που αναμενόταν από την ιστορία της συγκρότησης των κλάδων ΠΕ19/20, ότι δηλαδή το 35% των καθηγητών Πληροφορικής δεν έχει βασικό πτυχίο Πληροφορικής.

Η κατανομή των εκπαιδευτικών ανάλογα με το βασικό πτυχίο σε συνάρτηση με την εκπαιδευτική εμπειρία τους φαίνεται στον Πίνακα 2.

Πίνακας 2: Κατανομή εκπαιδευτικών σε συνάρτηση με την εκπαιδευτική εμπειρία

Πτυχίο	Εκπαιδευτική εμπειρία (έτη)					
	0	<2	2-8	8-14	14-20	> 20
Βασικό πτυχίο Πληροφορικής	1	7	35	40	8	0
Χωρίς βασικό πτυχίο Πληροφορικής	1	1	6	11	21	14

Σύμφωνα και με τα στοιχεία του Πίνακα 2 ο μεγαλύτερος αριθμός των φυσικομαθηματικών έχει εκπαιδευτική εμπειρία μεγαλύτερη από 14 έτη, ενώ οι

απόφοιτοι των τμημάτων Πληροφορικής έχουν εμπειρία μικρότερη από 14 έτη. Επίσης, ο μικρός αριθμός εκπαιδευτικών με μικρή εκπαιδευτική εμπειρία αναδεικνύει το γεγονός ότι οι συγκεκριμένες Διευθύνσεις της Β΄ Αθήνας και Ανατολικής Αττικής είναι κορεσμένες και όχι περιοχές πρώτου διορισμού.

Ο μέσος όρος ηλικίας των εκπαιδευτικών των κλάδων ΠΕ 19/20 είναι 41 έτη, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος για εκείνους που διαθέτουν βασικό πτυχίο πληροφορικής είναι 38 έτη και για τους μη έχοντες πτυχίο πληροφορικής, 47 έτη.

Τα δεδομένα της μελέτης δείχνουν ότι η κατανομή των εκπαιδευτικών Πληροφορικής ανάλογα με το βασικό τους πτυχίο σε συνάρτηση με τη βαθμίδα σχολείου στο οποίο υπηρετούν, είναι ομοιόμορφη στα Γυμνάσια και τα Λύκεια, καταρρίπτοντας την άποψη ότι τουλάχιστον για τους εκπαιδευτικούς του δείγματος, οι εκπαιδευτικοί χωρίς βασικό πτυχίο Πληροφορικής ως «μειονεκτούντες πληροφορικά» προτιμούν το Γυμνάσιο, ενώ οι έχοντες βασικό πτυχίο Πληροφορικής αναλαμβάνουν το «δύσκολο» έργο στο Λύκειο.

Ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις προκύπτουν για το προφίλ των καθηγητών Πληροφορικής από την κατανομή τους ανάλογα με το βασικό πτυχίο σε συνάρτηση με τις μεταπτυχιακές τους σπουδές. Συγκεκριμένα:

- το 41% του συνόλου των καθηγητών έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές
- το 24% των καθηγητών έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στην Πληροφορική
- το 40% έχει κάνει σπουδές και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα εκτός της Πληροφορικής καθιστώντας τους εν δυνάμει το όχημα που θα φέρει τη διαθεματικότητα ή διεπιστημονικότητα στη διδακτική πράξη
- το 44% των φυσικομαθηματικών διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο στην Πληροφορική (μεταπτυχιακό δίπλωμα εξειδίκευσης ή διδακτορικό) καλύπτοντας έτσι το κενό της έλλειψης βασικού πτυχίου Πληροφορικής
- το 66% των φυσικομαθηματικών διαθέτει μεταπτυχιακό τίτλο (μεταπτυχιακό δίπλωμα εξειδίκευσης ή διδακτορικό) σε σχέση με το 28% των καθηγητών με βασικό πτυχίο Πληροφορικής.

Αν και οι φυσικομαθηματικοί προέρχονται από «καθηγητικά» Τμήματα, διαπιστώνεται ότι μόνο το 7.6% του συνόλου των καθηγητών Πληροφορικής έχουν κάνει παιδαγωγικές σπουδές και από αυτό παρουσιάζεται η ανάγκη για επιμόρφωση σε παιδαγωγικά ζητήματα.

Κατά το τρέχον σχολικό έτος και από τον Οκτώβριο 2009 μέχρι το Φεβρουάριο 2010 διοργανώθηκαν από το Σχολικό Σύμβουλο ΠΕ19 των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Β΄ Αθήνας και Ανατολικής Αττικής για τους εκπαιδευτικούς Πληροφορικής, συνολικά 10 επιμορφωτικά προγράμματα. Είναι αξιοσημείωτο ότι πλην μιας εξαίρεσης σε όλα τα σεμινάρια οι εκπαιδευτές ήταν συνάδελφοι του κλάδου ΠΕ19/20 που προσέφεραν τις γνώσεις και την εμπειρία τους αφιλοκερδώς συμβάλλοντας εθελοντικά στην «ενδοκλαδική επιμόρφωση». Στους πρώτους έξι μήνες του τρέχοντος σχολικού έτους εκδήλωσαν ενδιαφέρον για συμμετοχή 256

διαφορετικοί εκπαιδευτικοί (46%) υποβάλλοντας 579 συνολικά αιτήσεις για τα προαναφερθέντα προγράμματα που διεξήχθησαν απογευματινές ώρες εκτός ωραρίου σχολείου, γίνονταν σε εργαστήριο Η/Υ, είχαν βιωματικό χαρακτήρα και προϋπέθεταν την ενεργό συμμετοχή των επιμορφούμενων, δεν υπήρχε οικονομικό κίνητρο και με αντικίνητρο την κατά κανόνα μακρινή απόσταση του τόπου διεξαγωγής του σεμιναρίου από τον τόπο κατοικίας τους και την αυξημένη κίνηση στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Κατά το προηγούμενο σχολικό έτος (2008-09) και στο διάστημα του τρέχοντος (2009-10) μέχρι και τον Φεβρουάριο διοργανώθηκαν από στο Σχολικό Σύμβουλο ΠΕ19 της περιοχής οκτώ (8) σεμινάρια με διάρκεια μεγαλύτερη της μιας τρίωρης συνάντησης. Η θεματολογία περιλάμβανε τα CMaps Tool, Visual Basic.Net, Ubuntu, Μικρόκοσμοι Logo, Φιλοσοφία Logo, Director-lingo, Moodle, και Dreamweaver. Ενδιαφέρον στοιχείο αποτελεί ο μικρός αριθμός απουσιών των συμμετεχόντων. Το 61% δεν έκανε καμία απουσία. Το 24% απουσίασε μόνο ένα τρίωρο, το 12% δύο και ένα 3% τρία τρίωρα. Με δεδομένη την εθελοντική φύση των σεμιναρίων και το γεγονός ότι η διάρκειά τους έφτασε μέχρι και τους τέσσερις (4) μήνες, οι μέσοι όροι για όλα τα σεμινάρια δείχνουν τη σταθερότητα με την οποία οι εκπαιδευτικοί Πληροφορικής υπήρξαν συνεπείς στις «υποχρεώσεις» τους.

4. Συζήτηση και συμπεράσματα

Από τα ευρήματα της μελέτης προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα όσον αφορά το προφίλ των εκπαιδευτικών Πληροφορικής των Διευθύνσεων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Β' Αθήνας και της Ανατολικής Αττικής.

Οι κλάδοι ΠΕ19/20 μπορεί να είναι η δύναμη που θα κινητοποιήσει τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς σε μια πορεία μετατροπής της σημερινής δασκαλοκεντρικής εκπαιδευτικής διαδικασίας σε δημιουργική, μαθητοκεντρική μάθηση με τη χρήση των σύγχρονων ψηφιακών μέσων αφού:

- οι 4 στους 10 καθηγητές Πληροφορικής έχουν κάνει μεταπτυχιακές σπουδές
- οι καθηγητές Πληροφορικής που είναι κάτοχοι βασικού πτυχίου Πληροφορικής έχουν υψηλό επίπεδο γιατί προέρχονται από σχολές με ιδιαίτερα υψηλή βάση στις εισαγωγικές εξετάσεις για την είσοδο στο Πανεπιστήμιο
- οι 4 στους 10 καθηγητές Πληροφορικής έχουν κάνει σπουδές και σε άλλα γνωστικά αντικείμενα εκτός της Πληροφορικής αποτελώντας εν δυνάμει το όχημα που θα οδηγήσει τη διαθεματικότητα και διεπιστημονικότητα στο σύγχρονο σχολείο
- λόγω του νεοσύστατου των κλάδων ΠΕ19/20 ο μέσος όρος ηλικίας των εκπαιδευτικών Πληροφορικής είναι σημαντικά μικρότερος από το μέσο όρο άλλων ειδικοτήτων

- οι πληροφορικοί λόγω της ειδικότητάς τους είναι αυτοί που μπορούν να λειτουργήσουν ως αγωγοί για τη διάχυση της εκπαιδευτικής τεχνολογίας σε θέματα νέων τεχνολογιών στις υπόλοιπες ειδικότητες του σχολείου.

Φαίνεται ότι οι κλάδοι των εκπαιδευτικών Πληροφορικής χαρακτηρίζονται από ανομοιογένεια, προερχόμενοι από ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ, έχοντες ή μη βασικό πτυχίο Πληροφορικής, έχοντες ή όχι πιστοποιημένη παιδαγωγική επάρκεια. Η ανομοιογένεια αυτή όμως στις παρούσες ρευστές συνθήκες μπορεί να είναι το πλεονέκτημα του κλάδου που του παρέχει ευελιξία προσαρμογής και αντιμετώπισης των ρευστών συνθηκών της νέας εποχής.

Από τα δεδομένα που σχετίζονται με την επιθυμία των εκπαιδευτικών Πληροφορικής για επιμόρφωση καταγράφεται μια ισχυρή τάση για περαιτέρω βελτίωση με δεδομένο ότι αφενός φαίνονται διατεθειμένοι να θυσιάσουν τμήμα από τον ελεύθερο χρόνο τους για να συμμετέχουν σε επιμορφωτικές δράσεις, που πιστεύουν ότι θα τους βοηθήσουν, να γίνουν καλύτεροι δάσκαλοι και αφετέρου δεν λειτουργεί ως αντικίνητρο η μη παροχή οικονομικής αποζημίωσης ή η απαλλαγή από τα διδακτικά τους καθήκοντα.

Διαπιστώνεται έλλειψη εξειδίκευσης σε θέματα παιδαγωγικής κατάρτισης. Αν και οι φυσικομαθηματικοί προέρχονται από «καθηγητικά» Τμήματα (στην πράξη όμως διαπιστώνεται σημαντικό έλλειμμα παιδαγωγικής επάρκειας), διαπιστώνεται ότι μόνο το 7.6% του συνόλου των καθηγητών Πληροφορικής έχουν κάνει παιδαγωγικές σπουδές. Από αυτό προκύπτει η ανάγκη του κλάδου για επιμόρφωση κυρίως σε παιδαγωγικά ζητήματα.

Βιβλιογραφία

- Mouza, C. (2006). Linking Professional Development to Teacher Learning and Practice: a Multi-Case Study Analysis of Urban Teachers. *Journal of Educational Computing Research*, 34(4), 405-440.
- Κόμης, Β. (2004). *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.
- Μικρόπουλος, Τ. Α. (2006). *Ο υπολογιστής ως γνωστικό εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Μπέλλου, Ι., Λαδιάς, Α., Μικρόπουλος, Τ. Α. (2010). Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών Πληροφορικής: Χαρακτηριστικά και Προτιμήσεις. Στο 5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Διδακτική της Πληροφορικής, Αθήνα, 9-11 Απριλίου.
- ΥΠΕΠΘ (1997). *Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Πληροφορικής*. Ανάκτηση 24 Φεβρουαρίου 2010, από www.pi-schools.gr
- ΥΠΕΠΘ (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών Πληροφορικής*. Ανάκτηση 24 Φεβρουαρίου 2010, από www.pi-schools.gr